

PHÒNG GD&ĐT GIAO THỦY
TRƯỜNG THCS GIAO THIÊN

ĐỀ KHẢO SÁT CHẤT LƯỢNG GIỮA HỌC KÌ II
NĂM HỌC 2023-2024
MÔN: NGỮ VĂN LỚP 9

(Thời gian làm bài 120 phút)

Đề khảo sát gồm 02 trang.

Phần I. Tiếng Việt (2,0 điểm)

Hãy chọn phương án trả lời đúng và viết chữ cái đứng trước phương án đó vào bài làm.

Câu 1. Tổ hợp từ nào dưới đây là tục ngữ?

A. Không có lửa làm sao có khói.

B. Cười ngựa xem hoa.

C. Cây nhà lá vườn.

D. Đi hỏi già, về nhà hỏi trẻ

Câu 2. Câu “*Cô ấy nhìn tôi chăm chăm bằng đôi mắt.*” vi phạm phương châm hội thoại nào?

A. Phương châm về chất.

B. Phương châm về lượng.

C. Phương châm quan hệ.

D. Phương châm lịch sự.

Câu 3. Từ “*xanh*” trong câu nào dưới đây được dùng với nghĩa chuyển theo phương thức ẩn dụ?

A. Chân mây mặt đất một màu xanh xanh.

B. Xanh kia thăm thẳm từng trên.

C. Xanh cuộc đời và xanh những ước mơ.

D. Đầu xanh có tội tình gì - Má hồng đến quá nửa thì chưa thôi.

Câu 4. Câu nghi vấn trong đoạn văn: “*Một người đã khóc vì trót lừa một con chó!... Một người nhin ăn để tiền lại làm ma, bởi không muốn liên lụy đến hàng xóm, láng giềng... Con người đáng kính ấy bây giờ cũng theo gót Binh Tư để có ăn ư?*” (Nam Cao, *Lão Hạc*) dùng để làm gì?

A. Bộc lộ cảm xúc.

B. Bày tỏ nghi vấn.

C. Thể hiện sự cầu khiến.

D. Trình bày một sự việc.

Câu 5. Phần in nghiêng trong câu thơ sau sử dụng lời dẫn nào?

Nàng rằng: “*Nghĩa nặng nghìn non,
Lâm Tri người cũ chàng còn nhớ không?*”

A. Dẫn lời nói trực tiếp.

B. Dẫn lời nói gián tiếp.

C. Dẫn ý nghĩ trực tiếp.

D. Dẫn ý nghĩ gián tiếp.

Câu 6. Trong đoạn văn sau đây, tác giả dùng các phép liên kết nào?

“Một hôm tôi phàn nàn việc ấy với Binh Tư. Binh Tư là một người láng giềng khác của tôi. Hắn làm nghề ăn trộm...” (Lão Hạc - Nam Cao)

A. Phép nói, phép lặp.

B. Phép thế, phép đồng nghĩa.

C. Phép lặp, phép thế.

D. Phép liên tưởng

Câu 7. Những biện pháp tu từ nào được sử dụng trong đoạn văn dưới đây:

“Gậy tre, chông tre chống lại sắt thép quân thù. Tre xung phong vào xe tăng, đại bác. Tre giữ làng, giữ nước, giữ mái nhà tranh, giữ đồng lúa chín. Tre hi sinh để bảo vệ con người. Tre, anh hùng lao động! Tre, anh hùng chiến đấu!” (Trích Cây tre Việt Nam - Thép Mới)

A. Điệp ngữ, nhân hoá, hoán dụ

B. Điệp ngữ, liệt kê, hoán dụ

C. Điệp ngữ, liệt kê, nhân hoá

D. Điệp ngữ, chơi chữ, liệt kê

Câu 8. Câu nào sau đây **không** có khởi ngữ?

A. Đối với nó, vượt qua kì thi là niềm vui vô hạn.

B. Bác tôi, người đứng bên phải bức hình, là một cựu chiến binh.

C. Thời tiết, những ngày này mưa nắng thay đổi thất thường.

D. Đi, con cũng chả được mấy, mà ở nhà thì thầy cũng đem về cho con.

Phần II. Đọc hiểu (2,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Nếu buổi sáng thức dậy, bạn thấy vẫn khoẻ mạnh và bệnh tật hiểm nghèo chưa đến với mình, bạn là người may mắn hơn hàng trăm ngàn người khác có thể sẽ qua đời trên giường bệnh hay những tai nạn bất ngờ hôm nay.

Nếu bạn vẫn còn một mái nhà để che mưa nắng và một chỗ để nghỉ ngơi trong hôm nay thì bạn đang là người đầy đủ hơn rất nhiều người khác trên thế giới.

Nếu cha mẹ bạn vẫn còn sống cùng bạn, bạn đang là người may mắn nhất trên cuộc đời này.

Nếu bạn ngẩng cao đầu với một nụ cười nở trên môi và biết bày tỏ lòng cảm ơn, mạnh dạn thể hiện tình yêu, biết lắng nghe và dám nói lời xin lỗi, bạn đang là người hạnh phúc đấy vì đa số mọi người đều có thể làm như vậy nhưng họ lại không làm.

Nếu bạn còn có thể biết khóc, biết cảm thông với mọi người - chỉ đơn giản là xiết chặt tay biểu lộ cảm xúc, trao ánh mắt động viên khích lệ, đặt tay mình lên vai, cùng im lặng sẻ chia, bạn đang là người may mắn vì sở hữu một phương thuốc nhiệm màu nhất.

Nếu bạn có thể đọc được những dòng chữ này ở đây, hẳn bạn đang cảm nhận mình đã và đang là một trong những người may mắn nhất. Và bạn sẽ nhận ra ý nghĩa của cuộc sống, biết nâng niu và quý trọng những gì bạn đang có và cùng chia sẻ với người khác.

(Theo Hạt giống tâm hồn - Hạnh phúc bình dị)

Câu 1 (0,5 điểm). Xác định phương thức biểu đạt chính trong văn bản trên?

Câu 2 (0,75 điểm). Chỉ ra và phân tích tác dụng của biện pháp điệp cấu trúc câu mà tác giả sử dụng trong đoạn văn?

Câu 3 (0,75 điểm). Tác giả cho rằng: “*Và bạn sẽ nhận ra ý nghĩa của cuộc sống, biết nâng niu và quý trọng những gì bạn đang có và cùng chia sẻ với người khác.*”. Em có đồng tình với quan điểm của tác giả không? Vì sao?

Phần III. Làm văn (6,0 điểm)

Câu 1 (1,5 điểm).

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu hãy viết 01 đoạn văn (*từ 10 đến 15 câu*) trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của lối sống trách nhiệm trong cuộc sống.

Câu 2 (4,5 điểm)

Phân tích bài thơ “Sang thu” của Hữu Thỉnh. (Ngữ văn 9, tập hai, trang 70)

PHÒNG GD&ĐT GIAO THỦY
TRƯỜNG THCS GIAO THIÊN

KHẢO SÁT CHẤT LƯỢNG GIỮA HỌC KÌ II
NĂM HỌC 2023-2024
ĐÁP ÁN, HƯỚNG DẪN CHẤM
MÔN: NGỮ VĂN LỚP 9

Phần	Câu	Nội dung	Điểm																
I		Tiếng Việt	2,0																
		<table border="1"><tr><td>Câu 1</td><td>Câu 2</td><td>Câu 3</td><td>Câu 4</td><td>Câu 5</td><td>Câu 6</td><td>Câu 7</td><td>Câu 8</td></tr><tr><td>D</td><td>B</td><td>C</td><td>A</td><td>A</td><td>C</td><td>B</td><td>B</td></tr></table> <p>Mỗi câu trả lời đúng cho 0,25 điểm. Trả lời sai hoặc có nhiều hơn 1 đáp án hoặc không trả lời: 0 điểm.</p>	Câu 1	Câu 2	Câu 3	Câu 4	Câu 5	Câu 6	Câu 7	Câu 8	D	B	C	A	A	C	B	B	
	Câu 1	Câu 2	Câu 3	Câu 4	Câu 5	Câu 6	Câu 7	Câu 8											
D	B	C	A	A	C	B	B												
II		Đọc hiểu văn bản	2,0																
	1	Phương thức biểu đạt chính: Nghị luận	0,5																
	2	<p>- Trong đoạn văn tác giả sử dụng điệp cấu trúc sau: <i>Nếu bạn....., bạn đang là...</i></p> <p>- Tác dụng:</p> <p>+ Tăng giá trị gợi hình, gợi cảm cho sự diễn đạt đồng thời tạo sự liên kết chặt chẽ giữa các câu trong đoạn văn.</p> <p>+ Nhằm nhấn mạnh lòng biết ơn với cuộc đời bởi mình đang sống bình yên, khoẻ mạnh và có những điều may mắn, tốt đẹp.</p>	0,25 0,5																

		<ul style="list-style-type: none"> + Khuyến chúng ta biết nhận ra ý nghĩa của cuộc sống, biết nâng niu và quý trọng những gì mình đang có và cùng chia sẻ với người khác. *Hướng dẫn chấm: Chấp nhận cách diễn đạt khác nhưng cần nêu đúng bản chất vấn đề. + Thí sinh trả lời đủ 3 ý cho 0,5 điểm. + Trả lời được 2 ý: cho 0,25 điểm. + Trả lời sai, không trả lời: 0 điểm. 	
	3	<p>Học sinh có thể đồng tình/ không đồng tình/ hoặc chỉ đồng tình một phần, miễn là có những lí giải thuyết phục. Sau đây chỉ là gợi ý:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đồng tình với ý kiến: Và bạn sẽ nhận ra ý nghĩa của cuộc sống, biết nâng niu và quý trọng những gì bạn đang có và cùng chia sẻ với người khác. - Vì: Học sinh có cách lí giải hợp lí <p>Gợi ý:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Mỗi con người chỉ được sống một lần, thời gian qua đi không thể lấy lại được, chính vì thế mỗi chúng ta cần phải biết trân trọng cuộc sống. + Trân trọng cuộc sống hiện tại là bàn đạp vững chắc để con người tiến đến một tương lai tốt đẹp hơn, tươi sáng hơn. + Biết quý trọng những gì đang có sẽ có cách sống đúng đắn tốt đẹp, sống vì mọi người... <p>Hướng dẫn chấm:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Nêu được 2 cách lí giải hợp lí, thuyết phục trở lên: 0,5 điểm. + Nêu được 1 cách lí giải hợp lí: 0,25 điểm. + Lí giải không phù hợp hoặc không lí giải: 0 điểm. 	<p>0,25</p> <p>0,5</p>
III	LÀM VĂN		6,0
	1	<p>Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu hãy viết 01 đoạn văn (từ 10 đến 15 câu) trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của lối sống trách nhiệm trong cuộc sống.</p>	1,5

	a. Đảm bảo yêu cầu về hình thức đoạn văn và yêu cầu về dung lượng.	0,25
	b. Xác định đúng vấn đề nghị luận: Ý nghĩa của lối sống trách nhiệm trong cuộc sống.	0,25
	<p>c. Triển khai vấn đề nghị luận: Bày tỏ suy nghĩ về vấn đề bằng lập luận chặt chẽ với lí lẽ, dẫn chứng phù hợp, thuyết phục. Dưới đây là một hướng triển khai:</p> <p>Ý nghĩa của lối sống trách nhiệm trong cuộc sống.</p> <ul style="list-style-type: none"> + Sống có trách nhiệm giúp mỗi người xác định được mục đích, phương hướng sống đúng đắn. + Người sống có trách nhiệm luôn có một cuộc sống hạnh phúc, được mọi người yêu mến kính trọng và giúp đỡ. + Người sống có trách nhiệm thường thành công trong cuộc sống. + Mỗi chúng ta cần sống có trách nhiệm với bản thân, gia đình, cộng đồng và đất nước. - Dẫn chứng trong thực tế... - Khẳng định lại vấn đề và liên hệ. 	0,75
	d. Chính tả, ngữ pháp: Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ nghĩa, ngữ pháp tiếng Việt; có cách diễn đạt sáng tạo, mới mẻ về vấn đề.	0,25
	<p>Hướng dẫn chấm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Điểm 1,25 -> 1,5: Đảm bảo các yêu cầu trên, có sức thuyết phục cao với lí lẽ và dẫn chứng hợp lí, lập luận chặt chẽ, diễn đạt có giọng điệu. - Điểm 0,75 -> 1,0: Đảm bảo tương đối đầy đủ các yêu cầu trên, có sức thuyết phục, diễn đạt mạch lạc. - Điểm 0,25 -> 0,5: Đảm bảo các yêu cầu trên ở mức độ sơ sài, lập luận chưa thực sự thuyết phục, còn có nhiều lỗi chính tả. 	

		- Điểm 0: Không làm hoặc lạc đề.	
	2	Phân tích bài thơ “Sang thu” của Hữu Thỉnh. (Ngữ văn 9, tập hai, trang 70)	4,5

	<p>* Yêu cầu về hình thức và kỹ năng (1,0 điểm):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đảm bảo bố cục ba phần: mở bài, thân bài, kết bài. - Triển khai đúng vấn đề nghị luận (<i>Phân tích được giá trị nghệ thuật, nội dung của bài thơ “Sang thu”</i>). - Phân tích chặt chẽ, thuyết phục, liên kết mạch lạc. Không mắc lỗi chính tả, dùng từ, đặt câu. Bài làm trình bày khoa học, sạch đẹp. - <i>Sáng tạo</i>: Có cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận. Có sử dụng được một số kiến thức lý luận phù hợp <p>* Yêu cầu về kiến thức: (3,5 điểm)</p> <p>I. Mở bài: (0,25 điểm)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giới thiệu tác giả, tác phẩm. - Khái quát chung nội dung tác phẩm. <p>II. Thân bài: (3,0 điểm)</p> <p>1. Giới thiệu khái quát về tác phẩm: (0,25đ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gợi ý: có thể trình bày các ý sau: + Hoàn cảnh sáng tác của bài thơ... + Bố cục... + Nhận xét chung về giá trị nghệ thuật, nội dung của tác phẩm... <p>2. Phân tích: (2,25đ)</p> <p>a. Khổ 1: (0,75đ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Từ “<i>Bỗng</i>” thể hiện sự đột ngột, bất ngờ... - Mùi hương ổi chín được gợi tả qua từ “<i>phả</i>”- một từ dùng đặc sắc gợi mùi hương nồng nàn, đậm đà như sánh lại trong không gian mùa thu... - “<i>Gió se</i>” là gió thổi nhẹ nhàng và bắt đầu se lạnh chứ không phải gió mát mùa hè hay gió lạnh mùa đông... - Làn sương: được nhân hoá qua từ láy “<i>chùng chình</i>”, khiến sương như có tâm hồn, có cảm nhận riêng... - Tình thái từ “<i>hình như</i>” khiến cho ý thơ càng thêm duyên dáng, tinh tế, gợi lên sự mong manh của giây phút chuyển mùa... <p>b. Khổ 2: (0,75đ)</p>		
--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - Dòng sông sang thu được nhân hoá qua từ láy <i>dềnh dàng</i>. Dòng nước chảy chậm lại, trôi thanh thản, phẳng lặng, êm đềm hơn... - Đối lập với hình ảnh dòng sông là hình ảnh những cánh chim đang vội vã bay đi tìm phương trời ấm áp... - Hình ảnh “<i>đám mây mùa hạ/ Vắt nửa mình sang thu</i>” là một liên tưởng đầy sáng tạo, thú vị của nhà thơ. Tác giả đã nhân hoá đám mây làm cho nó trở nên có hồn và gần gũi với con người. Đây là hình ảnh thơ đặc sắc thể hiện rõ nhất thời điểm giao mùa hạ thu. 		

		<p>c. Khổ 3: (0,75đ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hình ảnh “<i>nắng- mưa</i>” vốn là đặc trưng của mùa hạ, sang thu tuy vẫn còn nhưng tính chất, mức độ đã khác... - Hai câu thơ cuối vừa mang nghĩa thực vừa mang nghĩa tượng trưng. + Nghĩa tả thực về thiên nhiên: Sang thu mưa ít dần, sấm vơi dần nên hàng cây đứng tuổi không còn bị giật mình, bị bất ngờ bởi tiếng sấm. + Nghĩa tượng trưng: “<i>Sấm</i>” ẩn dụ chỉ những khó khăn, những thử thách trong cuộc sống; “<i>Hàng cây đứng tuổi</i>” ẩn dụ cho những con người đã từng trải. + Câu thơ thể hiện suy tư, chiêm nghiệm sâu sắc của tác giả: Con người khi đã trải nghiệm nhiều thì sẽ vững vàng hơn trước những tác động bất thường của ngoại cảnh, của cuộc đời. <p>3. Đánh giá: (0,5 điểm)</p> <p>* Khái quát giá trị nghệ thuật nội dung của bài thơ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nghệ thuật: <ul style="list-style-type: none"> + Ngôn ngữ trong sáng, hình ảnh tinh tế giàu giá trị biểu cảm, giọng thơ nhỏ nhẹ sâu lắng... + Các biện pháp nhân hoá, ẩn dụ, liên tưởng được sử dụng thành công... + Thể thơ năm chữ với cách gieo vần linh hoạt... - Nội dung: Bài thơ đã miêu tả những biến chuyển nhẹ nhàng mà rõ rệt của thiên nhiên đất trời trong khoảnh khắc giao mùa từ cuối hạ sang đầu thu. <p>* So sánh mở rộng.</p> <p>III. Kết bài: (0,25 điểm).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khẳng định thành công của tác giả, tác phẩm.... 	

- Nhấn mạnh sức sống lâu bền của tác phẩm theo thời gian...

Hướng dẫn chấm:

- **Điểm từ 4,0 -> 4,5:** Đảm bảo đầy đủ các yêu cầu nêu trên, cảm nhận sâu sắc; vận dụng các thao tác lập luận phù hợp, linh hoạt, văn viết mạch lạc, cảm xúc, có hình ảnh.

- **Điểm từ 3,0 -> 3,75:** Đảm bảo tương đối đầy đủ các yêu cầu trên; phân tích đôi chỗ chưa thật sâu sắc.

- **Điểm 2,0 -> 2,75:** Đảm bảo các yêu cầu cơ bản, phân tích được giá trị nội dung, nghệ thuật, đôi chỗ chưa đúng chính tả, ngữ pháp, ngữ nghĩa tiếng Việt...

- **Điểm dưới 2,0:** Chưa đảm bảo các yêu cầu cơ bản, phân tích sơ sài, sai nhiều chính tả, ngữ pháp, ngữ nghĩa tiếng Việt...

- **Điểm 0:** Không làm bài hoặc lạc đề.

--	--	--	--

Lưu ý chung:

- Sau khi chấm điểm từng câu, giám khảo cân nhắc để cho điểm toàn bài một cách hợp lí, đảm bảo đánh giá đúng trình độ thí sinh, khuyến khích sự sáng tạo.
- Đảm bảo toàn bài lẻ đến 0,25 điểm, không làm tròn.

-----HẾT-----